

Nr 1078

Av herrar **Eliasson** i Moholm och **Hedin**, om inrättande av en tjänst som biträdande professor i jordbearbetning vid lantbrukshögskolan.

(Lika lydande med motion nr 916 i Första kammaren)

I jordbearbetningsförsök uppstår ofta problem som inte kan lösas utan ingående fysikaliska och markmekaniska studier. Denna forskningsgren är så svårbearbetad att den förutsätter en specialiserad forskare på hög nivå.

Markmekaniken var tidigare i första hand en hjälpvetenskap för byggnadsteknik och hade sitt säte enbart i tekniska högskolor. Under de senaste åren har dock dess fält vidgats till studiet av sådana dynamiska belastningar av jorden som förekommer i samband med jordbearbetning, och man har funnit att den markmekaniska forskningen har lett till värdefulla praktiska resultat. För att följa den internationella utvecklingen och befrämja forskning på detta område har man i Sverige bildat en stor samarbetsorganisation för fordon-mark-forskning (SFM) med bl. a. försvarets forskningsanstalt och olika högskolor som medlemmar. Så länge vi inte har någon specialiserad forskare på detta område kan vi dock inte dra nytta av den utländska forskningen.

Forskning och försöksverksamhet i jordbearbetning har länge varit försummade och sker endast i ganska ringa omfattning. Som jämförelse kan nämnas att jordbearbetningen och gödslingen drar ungefär lika stora kostnader för jordbruket men att forskningen på jordbearbetningsområdet endast har ca en fjärdedel av de resurser som tilldelats forskningen på gödslingsområdet.

Traktorer och maskiner har hittills blivit allt större och tyngre, vilket medfört större och större påfrestningar på strukturen i våra odlade jordar. Detta medför ofta stora skördeföruster samt en successiv och långvarig försämring av jordarna. En omfattande forskning behövs för att komma till rätta med problemen. Vissa framkomliga vägar skyntar, men först genom en intensiv forskning kan möjligheterna tas till vara.

Bland andra viktiga problemområden kan nämnas såbäddens funktion under olika förhållanden. Här behövs forskning som grund för en riktig såbäddsberedningsteknik. En mängd frågor om olika bearbetningsredskaps arbetssätt och arbetsresultat pockar också på lösningar. Även här finns goda

Bihang till riksdagens protokoll 1970. 4 saml. Nr 1078—1084

utsikter till framgång i forskningsarbetet, om detta kan bedrivas med tillräcklig intensitet.

Mot bakgrund av vad vi här anfört anser vi att det finns starka motiv för inrättandet av den professur i jordbearbetning, särskilt markmekanik, som lantbrukshögskolan begärt. Kan forskningen på detta område intensifieras, förbättras i hög grad jordbrukets möjligheter att öka avkastningen framför allt på de tunga lerjordarna.

Med stöd av ovanstående hemställes,

att riksdagen måtte besluta *dels* inrätta en tjänst som biträdande professor i jordbearbetning vid lantbrukshögskolan, *dels* under nionde huvudtiteln, punkten H I, Lantbrukshögskolan: Förvaltningskostnader för budgetåret 1970/71 anvisa ett med 85 000 kronor till 29 717 000 kronor förhöjt förslagsanslag.

Stockholm den 28 januari 1970

Rolf Eliasson (m)

i Moholm

Carl Eric Hedin (m)
